

BESLISSING OP BEZWAAR

Bij brief van 17 januari 2013 die is ingekomen bij de NZa op 25 januari 2013, is door BTN tezamen met ActiZ pro forma bezwaar gemaakt tegen de tariefbeschikking met kenmerk TB/CU-7056-01 d.d. 18 december 2013. Naast dit bezwaar hebben nog 44 andere belanghebbenden bezwaar aangetekend tegen deze tariefbeschikking.

Vanuit het oogpunt van een efficiënte behandeling van deze bezwaarschriften heeft de NZa op 4 februari 2013 de brancheorganisaties ActiZ, BTN en SPOT benaderd met de vraag of zij hun leden in de verdere procedure zouden willen vertegenwoordigen.

Op 7 maart 2013 heeft BTN aangegeven dat zij haar leden, die daarvoor belangstelling hebben getoond, zal vertegenwoordigen in deze procedure.¹ In deze brief is tevens aangegeven dat één van de bezwaar makende kraamzorgorganisaties is overgenomen door ZiNkraamzorg. ZiNkraamzorg heeft deze overname op 16 april 2013 aan de NZa bevestigd.

Op 2 april 2013 heeft de NZa de nadere motivering van de gronden van het bezwaar ontvangen. Naar aanleiding van dit bezwaar zijn belanghebbenden op 23 april 2013 in elkaars aanwezigheid gehoord.²

In haar vergadering van 16 juli 2013 heeft de Raad van Bestuur van de NZa de hierboven vermelde beschikking in heroverweging genomen. De NZa heeft besloten het oorspronkelijke besluit te herroepen en neemt hierbij een nieuw besluit. De NZa verklaart het bezwaarschrift voor zover dit is gericht tegen een te lage vergoeding voor zorg in achterstandswijken gegrond. De overige gronden van het bezwaarschrift verklaart zij ongegrond. Hieronder volgt de motivering daarvan.

DE AANGEVOERDE BEZWAREN

Naar aanleiding van een in 2012 uitgevoerd kostenonderzoek in de kraamzorg heeft de NZa in tariefbeschikking TB/CU-7056-01 d.d. 18 december 2012 de tarieven voor de kraamzorg 2013 vastgesteld. Bezwaarden kunnen zich niet verenigen met dit besluit, omdat er sprake is van een tariefsverlaging die geen recht doet aan de werkelijkheid. Als gronden van bezwaar dient - kort weergegeven - het volgende.

---

¹ Het betreffende de volgende bezwaarmakende kraamzorgaanbieders: Anne Kraamzorg, Attent Kraamzorg, Babycare Kraamzorg, BTK zorg, De Kleine Amsterdammer BV, Gelre Kraamzorg, House of Care, Kraam & Co, Kraam Inzicht BV, Kraam- en Verpleeghulpcentrum BV, Kraamzorg Betuwe & Gelderse Vallei, Kraamzorg Homecare, Kraamzorg Midden Nederland, Kraamzorgbureau Willy Mastenbroek, Kraamzorgcentrale IVT, Kraamzorgcentrum VDA BV, Mediplan Kraamzorg, ZiNkraamzorg BV.

² Na afloop van de gevoegde hoorzitting heeft een besloten hoorzitting plaatsgevonden van één van de belanghebbenden. Deze hoorzitting heeft uitsluitend betrekking gehad op omstandigheden waarbij ter onderbouwing vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur aan de orde zijn gekomen.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
2 van 13

Verantwoorde zorg en verplichtingen uit de cao

De NZa heeft met het onderzoek niet naar de kosten gekeken die kraamzorgaanbieders moeten maken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen maar slechts naar de daadwerkelijk gemaakte kosten. Hierdoor blijven kosten die wel gemaakt moeten worden - maar niet zijn gemaakt - buiten beschouwing.

EHBO

BTN heeft tezamen met ActiZ in 2011 een berekening ten aanzien van de kosten voor scholing opgesteld. Hieruit vloeide voort dat deze kosten uitkomen op € [vertrouwelijk] per uur. Uit het rapport van Significant vloeit voort dat gemiddeld € [vertrouwelijk] aan kosten scholing per uur wordt gemaakt. De NZa heeft bij de vaststelling van haar tarieven geen acht geslagen op de berekeningen zoals aangeleverd bij het tariefverzoek uit 2011. Dit is onzorgvuldig.

Zorg in achterstandswijken

Uit het onderzoek van Significant kan ten aanzien van zorg in achterstandswijken geen conclusie worden getrokken omdat het aantal onderzochte instellingen die gegevens hierover hebben kunnen aanleveren te klein is.

Eén meetmoment opbrengsten en kosten

Door te kijken naar slechts één jaar wordt geen volledig beeld verkregen over de financiële stabiliteit van de onderzochte kraamzorgaanbieders. Dat de gekozen methodiek door de NZa gebruikelijk is bij het herijken van tarieven, toont volgens bezwaarden niet dat de gekozen methodiek ook recht doet aan de vraagstelling. Op basis van het onderzoek van Significant, dat ziet op één jaar, had geen nieuw tarief mogen worden gebaseerd.

Geen nettomarge in de tarieven

Bezwaarden stellen dat de gemeten nettomarge van 1,5% niet per definitie aantoont dat sprake is van een gezonde bedrijfsvoering. Ook in de zorg is het volgens bezwaarde een marktconform en algemeen aanvaard uitgangspunt dat een gezonde bedrijfsvoering vereist dat minimaal een nettomarge van 2,5% wordt gerealiseerd.

Tarieven laat bekend bij kraamzorgaanbieders

Tot slot stellen bezwaarden dat de bekendmaking van de tarieven 2013 onredelijk laat heeft plaats gevonden. Hierdoor hebben kraamzorgaanbieders geen rekening kunnen houden met de verlaging van de tarieven.

Ter hoorzitting is ter aanvulling op bovenstaande nog het volgende naar voren gebracht

Bezwaarden sluiten zich expliciet aan bij hetgeen door de gemachtigde van ActiZ en anderen naar voren is gebracht.

Daarnaast stellen zij dat zorgverzekeraars eigen kwaliteitseisen aan de geleverde kraamzorg stellen. Afhankelijk van de geleverde kwaliteit korten zorgverzekeraars het tarief voor kraamzorgaanbieders. Door de onderhavige verlaging van de tarieven zullen kraamzorgaanbieders minder goed in staat zijn aan de gestelde kwaliteitseisen van de zorgverzekeraars te voldoen waardoor kraamzorgaanbieders met een nog lager tarief zullen worden geconfronteerd.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
3 van 13

ACHTERGROND EN TOTSTANDKOMING BELEID

Alvorens in te gaan op de specifieke bezwaren zal eerst een weergave worden gegeven van de achtergrond en totstandkoming van de relevante beleidsregel en de daarop gebaseerde beschikking.

Kraamzorg

Kraamzorg is gericht op het bieden van zorg, ondersteuning, instructie en voorlichting aan de moeder, haar partner en haar kind. Kraamzorg heeft daarbij het oogmerk rust te creëren waardoor het geestelijke en fysieke herstel van de kraamvrouw en het integreren van het kind binnen het gezin wordt bevorderd. De belangrijkste afgeleide doelstellingen van de kraamverzorging zijn vroege signalering en preventie van problemen bij moeder en pasgeborene en de voorbereiding van de moeder en de partner op deze taak.³

Achtergrond

Op 8 april 2010 is door de Kamerleden mevrouw Langkamp en mevrouw Arib een motie inzake EHBO-certificering voor alle kraamverzorgenden voorgesteld.⁴ Op 1 juli 2010 is over deze motie gestemd in de kamer en is de motie aangenomen.⁵ Op 1 februari 2011 heeft het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (hierna: VWS) een inhoudelijke reactie verstrekt op de aangenomen motie.⁶

Brancheorganisaties ActiZ en BTN hebben op 9 juni 2011 een tariefaanvraag kraamzorg ingediend. Zij hebben aangegeven dat het huidige kraamzorgtarief niet toereikend is voor de verplicht gestelde EHBO-certificering en hebben verzocht om het tarief structureel op te hogen. Daarnaast hebben zij de NZa verzocht een tarief voor kraamzorg ten behoeve van cliënten woonachtig in zogeheten achterstandswijken vast te stellen. Op 14 juni 2011 is door ActiZ en BTN nog een aanvullende aanvraag ingediend inhoudend het verzoek prestatiecodes toe te kennen voor een aantal door hen genoemde prestaties. De NZa heeft per brief van 21 juli 2011 aangegeven niet aan de verzoeken tegemoet te kunnen komen omdat een kostenonderzoek naar haar oordeel noodzakelijk was om de verzoeken inhoudelijk in behandeling te kunnen nemen.

---

³ Bron: Landelijk Indicatieprotocol Kraamzorg.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2009-2010, 29 323, nr. 79.

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 32 279, nr 11.

⁶ Brief VWS met kenmerk CZ/EKZ 3041171.

Per brief van 19 maart 2012 heeft VWS de NZa verzocht te starten met een tariefonderzoek naar kraamzorg.⁷ Met de uitkomsten van het onderzoek wilde VWS invulling geven aan de motie Langkamp/Arib betreffende het verplichte EHBO-certificaat en de bekostiging daarvan uit het bestaande tarief.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
4 van 13

Naar aanleiding van het voorgaande en het feit dat de NZa als taak heeft voor tariefgereguleerde zorgmarkten redelijkerwijs kostendekkende tarieven vast te stellen, heeft de NZa besloten een onderzoek te starten naar de tarieven in de kraamzorg.

Het onderzoek is in opdracht van de NZa uitgevoerd door Significant BV. De doelstelling van het onderzoek was het in kaart brengen van de markt voor kraamzorg via de praktijkkosten, de praktijkopbrengsten en de productie van de zorgaanbieders die kraamzorg bieden zoals omschreven bij of krachtens de Zorgverzekeringswet. Deze gegevens konden mogelijk aanleiding vormen voor een herijking van de maximumtarieven voor kraamzorg per 1 januari 2013.

Het onderzoek is begeleid door een klankbordgroep waarin ActiZ, BTN, de Nederlandse beroepsvereniging voor de kraamzorg (NBvK) en ZN zitting hadden.⁸ Er zijn diverse bijeenkomsten gehouden. Op 23 november 2012 heeft ten kantore van de NZa een technisch overleg plaatsgevonden betreffende de resultaten van het uitgevoerde kostenonderzoek kraamzorg. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld op het rapport van Significant te reageren.

Kostenonderzoek

De NZa heeft onder andere als wettelijke taak het vaststellen van tarieven. Het vaststellen of herijken van tarieven vindt veelal plaats op basis van een kostenonderzoek. De NZa doet dit op basis van te controleren en te valideren uitkomsten. Hierbij hanteert de NZa als uitgangspunt dat tarieven, of onderdelen van tarieven, onderbouwd worden op basis van de werkelijke historische kosten uit het meest recente beschikbare boekjaar van een geselecteerde groep zorgaanbieders. Het herijken van de tarieven op basis van werkelijke historische kosten sluit aan op de Beleidsregel BR/CU-5063 'Tariefprincipes tweedelijns curatieve zorg'.⁹ Daarnaast is deze methodiek ook toegepast bij kostenonderzoeken in de farmacie, verloskunde, orthodontie, logopedie en huisartsenzorg. Het uitgangspunt van werkelijk gemaakte historische kosten wordt dus zowel in de eerste- als in de tweedelijnszorg gehanteerd.

Alleen wanneer zou blijken dat kosten van een te onderzoeken populatie niet op basis van werkelijke historische kosten voldoende betrouwbaar meetbaar zijn, zou de NZa gebruik kunnen maken van een alternatieve aanpak of bronnen, mits deze voldoende representatief, controleerbaar en valide zijn.

⁷ Brief d.d. 19 maart 2012 van VWS aan de NZa, kenmerk MC-U-31087643.

⁸ VWS was agenda-lid van de klankbordgroep.

⁹ Voor 2013 is deze beleidsregel opgevolgd door BR/CU-5082.

Aangezien er geen aanleiding was te veronderstellen dat werkelijke historische kosten niet beschikbaar of niet voldoende betrouwbaar meetbaar zouden zijn voor de kraamzorgsector heeft de NZa haar kostenonderzoeken derhalve uitgevoerd op basis van de 'klassieke methode'.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
5 van 13

Het kostenonderzoek kraamzorg is in opdracht van de NZa uitgevoerd door onderzoeksbureau Significant. Ten aanzien van dit kostenonderzoek is voor de uitwerking aangesloten bij de gewogen gemiddelde kosten van een groep zorgaanbieders die aselekt zijn gekozen uit de gehele populatie. In het steekproefkader¹⁰ zijn de standalone kraamzorginstellingen, de geïntegreerde thuiszorgorganisaties en de bemiddelingsbureaus betrokken. Omdat de bemiddelingsbureaus een andere kosten- en opbrengstenstructuur kennen, zijn zij niet goed vergelijkbaar met de standalone kraamzorginstellingen en de geïntegreerde thuiszorgorganisaties. Derhalve zijn de bemiddelingsbureaus uiteindelijk niet in de totalen en gemiddelden meegenomen.¹¹ De resultaten op basis waarvan het onderzoek is uitgevoerd zijn dus resultaten van de responderende instellingen, waarvan aannemelijk is dat zij een goed beeld geven van de gehele kraamzorg in Nederland.¹²

De uitgevoerde analyses hebben plaatsgevonden op een derde tot de helft van het steekproefkader. De totale omzet van de geanalyseerde instellingen omvat echter meer, namelijk nagenoeg driekwart van de totale omzet van het steekproefkader/het totaal in Nederland. De resultaten geven derhalve een representatief beeld van de werkelijke structuurkenmerken, productie, kosten en opbrengsten van alle kraamzorginstellingen in Nederland.

Beleidsregel BR/CU-7068

De tarieven voor kraamzorg kenden tot 2012 een historische opbouw die in beginsel jaarlijks ambtshalve werden geïndexeerd. In 2012 heeft de NZa op verzoek van VWS een kostenonderzoek kraamzorg uitgevoerd. De uitkomsten van het kostenonderzoek bieden de NZa de mogelijkheid het uurtarief voor de kraamzorg te onderbouwen. Doelstelling van de beleidsregel is dan ook de vastlegging van de prestatiebeschrijvingen en de tariefstructuur voor kraamzorg. De tarieven voor de kraamzorg zijn maximumtarieven.

Herijkingsmethodiek kraamzorgtarieven 2013

Bij het herijken van de kraamzorgtarieven zijn de totale praktijkkosten van de subpopulaties standalone kraamzorginstellingen en geïntegreerde kraamzorginstelling als uitgangspunt gebruikt. De totale kosten zijn geschoond voor kosten die zijn gemaakt voor niet-Wmgzorg. Hierbij is de opbrengstverhouding tussen Wmg- en niet-Wmgzorg gebruikt.

---

¹⁰ Ook wel onderzoekspopulatie genoemd.

¹¹ De resultaten van de waargenomen bemiddelingsbureaus zijn ter vergelijking (pro forma) wel opgenomen in de tabellen maar grijs gearceerd.

¹² De NZa heeft bij dit onderzoek een minimaal vereiste betrouwbaarheid van 90% en een maximale onnauwkeurigheid van 10% gesteld.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
6 van 13

Vervolgens zijn de geschoonde totale kosten toegerekend aan de prestaties 'uur kraamzorg' en 'uur partusassistentie'. Hierbij is de opbrengstverhouding gehanteerd tussen de prestaties 'uur kraamzorg' en 'partusassistentie' en de 'nevenprestatie' (inschrijving, intake en opslag partusassistentie). Hieruit volgen de totale Wmg kosten die toegerekend kunnen worden aan de prestatie "uur kraamzorg' en 'uur partusassistentie'.

Daarnaast is voor de berekening van het tarief ter compensatie van het ondernemersrisico een normatieve component 'vergoeding gedeerd rendement op eigen vermogen' (hierna: VGREV) opgenomen. Deze component is berekend op basis van het gemiddelde waargenomen eigen vermogen van standalone kraamzorginstellingen waarover een vergoedingspercentage van 7% is genomen.¹³

De totale Wmgkosten, toegerekend aan de prestaties 'uur kraamzorg' en 'uur partusassistentie' inclusief de vergoeding voor het gedeerde rendement op eigen vermogen, zijn gedeeld door de totale productie in uren kraamzorg en uren partusassistentie. Hiermee zijn de kosten per uur kraamzorg en per uur partusassistentie berekend. Dit bedrag vormt het herijkte tarief voor het jaar 2011. Naast het uurtarief kraamzorg/partusassistentie hebben zorgaanbieders die kraamzorg bieden de mogelijkheid een aantal andere zorgprestaties (nevenprestaties) in rekening te brengen. De hoogte van de tarieven voor deze prestaties staan in een bepaalde verhouding tot het basis uurtarief kraamzorg/partusassistentie. Hiervoor is per nevenverrichting een factor bepaald. Ten behoeve van de berekening van de hoogte van het herijkte tarief voor deze nevenverrichtingen is dezelfde factorverhouding toegepast. De maximumtarieven voor de nevenprestaties zijn bepaald door het basis uurtarief met de bijbehorende factor te vermenigvuldigen.

Het tarief voor 2013 is berekend door het herijkte tarief 2011 te indexeren waarbij de methodiek zoals omschreven in de Beleidsregel 'Kraamzorg' (BR/CU -7068 (en voorlopers)) is gehanteerd. De gehanteerde indexwaarden zijn opgebouwd uit een personeelskostenbestanddeel (90%) en een materiaalkostenbestanddeel (10%). Bij de vaststelling van het definitieve tarief 2012 zijn de personeelskosten aangepast op basis van de door de Minister van VWS vooraf aangegeven overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (OVA).¹⁴ De materiaalkosten zijn aangepast op basis van gegevens uit de tabel 'middelen en bestedingen' van het Centraal Economisch Plan (CEP).¹⁵

Het tarief voor 2013 is voorcalculatorisch geïndexeerd op basis van het door het Ministerie van VWS aangegeven voorcalculatiepercentage.¹⁶ Bij de vaststelling van het tarief voor 2013 is dus rekening gehouden met de stijging van zowel loon- als materiaalkosten.

¹³ De VGREV van 7% resulteert uiteindelijk in een marge van 1,2% op het kraamzorgtarief.

¹⁴ Brieven van het Ministerie van VWS voor de jaren 2011 en 2012, ontvangen op respectievelijk 24 mei 2011 en 22 mei 2012 met respectievelijk kenmerk MEVA/ABA-3064941 en MEVA/BOA-3116093.

¹⁵ www.cpb.nl

¹⁶ Brief van het Ministerie van VWS, ontvangen op 18 april 2013 met kenmerk MEVA-AEB/3112861.

OORDEEL NZa Kenmerk
37038-51434Pagina
7 van 13Inleiding

Zoals reeds in het begin van deze beslissing op bezwaar is aangegeven, heeft de NZa besloten haar primaire besluit te herroepen. Alvorens de overwegingen die ten grondslag liggen aan de herroeping te bespreken, staat de NZa eerst stil bij de gronden van het bezwaarschrift en haar oordeel hierover.

Algemeen

Uit de memorie van toelichting bij de Wmg volgt dat de NZa onder andere tot taak heeft een evenwichtig stelsel van tarieven op het gebied van de gezondheidszorg te bevorderen, mede met het oog op de beheersing van de kostenontwikkeling daarvan. De NZa stelt op grond van artikel 57, eerste lid, onder b en c, Wmg voor de kraamzorgprestaties met bijbehorende maximumtarieven vast.

De tarieven voor kraamzorg kenden tot en met 2012 een historische opbouw die in beginsel jaarlijks ambtshalve werd geïndexeerd. Het kostenonderzoek kraamzorg is geïnitieerd om te beoordelen in hoeverre herijking van het tarief noodzakelijk was.

De NZa heeft het kostenonderzoek uitgevoerd waarbij het uitgangspunt van werkelijke historische kosten is gehanteerd. De praktijkkosten, opbrengsten en productie van de kraamzorginstellingen die in de steekproef zijn opgenomen, zijn tijdens dit onderzoek in kaart gebracht. Zoals hierboven weergegeven hebben de uitgevoerde analyses plaatsgevonden op een derde tot de helft van het steekproefkader. De totale omzet van de geanalyseerde instellingen omvat echter meer, namelijk nagenoeg driekwart van de totale omzet van het steekproefkader/het totaal in Nederland. De resultaten geven naar het oordeel van de NZa derhalve een representatief beeld van de werkelijke structuurkenmerken, productie, kosten en opbrengsten van alle kraamzorginstellingen in Nederland. De betrouwbaarheidsvereisten die door de NZa voorafgaande aan het onderzoek zijn vastgesteld met de klankbordgroep, zijn op deze onderdelen gehaald. De NZa stelt daarom dat de genomen steekproef groot genoeg is om een uitspraak te kunnen doen over de gemiddelde kosten, opbrengsten en productie in de kraamzorg.

Zoals gebruikelijk is het kostenonderzoek uitgevoerd over één jaar, het jaar 2011. Dit was ten tijde van de start van het onderzoek het meest recent afgesloten boekjaar. Tijdens het vooroverleg met de klankbordgroep ten aanzien van het vaststellen van het programma van eisen is niet aangegeven dat zij er de voorkeur aan zou geven het onderzoek over meerdere jaren te laten uitvoeren. Een kostenonderzoek over meerdere jaren zou daarnaast ook een grotere administratieve belasting voor het veld met zich meebrengen. Verder is gesteld noch gebleken dat het onderzoeksjaar 2011 geen representatief beeld zou geven van de gemaakte kosten en opbrengsten.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
8 van 13

Voorafgaand aan het onderzoek heeft de NZa in overleg met de klankbordgroep een programma van eisen opgesteld. Hierin zijn de doelstellingen van het kostenonderzoek opgenomen. Conform het beleid worden tarieven herijkt op basis van werkelijk gemaakte historische kosten van een groep aselekt gekozen zorgaanbieders uit de gehele populatie. Bij het bepalen van de onderzoekspopulatie wordt geen rekening gehouden met onder andere kwaliteitscriteria. Het toezien op de naleving van de minimale kwaliteitsvereisten van zorg en op de naleving van cao-afspraken vallen namelijk niet binnen de wettelijke taak van de NZa. De IGZ is verantwoordelijk voor het toezicht op de minimale kwaliteitseisen voor zorg.¹⁷ Wanneer hieraan niet wordt voldaan is het aan de IGZ om in te grijpen. Daarnaast hebben ook zorgverzekeraars een verantwoordelijkheid om bij de contractering van kraamzorg voorwaarden te stellen aan de kwaliteit van zorg en aan de naleving van wet- en regelgeving die van toepassing is op kraamzorgaanbieders.

Daarnaast hebben kraamzorgaanbieders in 2011 goede zorg kunnen verlenen met gemiddeld een winstmarge van 1,5%. Het is de NZa niet gebleken dat de geleverde kraamzorg in 2011 niet aan de minimaal daarvoor gestelde kwaliteitseisen voldeed. Navraag bij de IGZ leerde dat ten tijde van het uitgevoerde kostenonderzoek geen kraamzorgaanbieders onder verscherpt toezicht zijn gesteld.¹⁸ Ook van de zijde van zorgverzekeraars (zorgaanbieders of consumenten) zijn de NZa geen signalen bekend gemaakt waaruit zou moeten blijken dat de geleverde zorg in 2011 van onvoldoende kwaliteit zou zijn geweest.¹⁹ De NZa is dan ook van oordeel dat de werkelijk waargenomen kosten een reëel beeld geven van de kosten die nodig zijn om verantwoorde en kwalitatief goede kraamzorg te kunnen leveren.

Tot slot zijn de tarieven op 19 december 2012 formeel aan de kraamzorgaanbieders bekend gemaakt. Normaliter vindt de bekendmaking van de geïndexeerde tarieven kraamzorg voor het jaar t, begin december jaar t - 1 plaats.

VWS heeft op 19 maart 2012 de NZa verzocht te starten met een tariefonderzoek naar kraamzorg.²⁰ Gezien de tijd die een kostenonderzoek normaliter met zich meebrengt, stond er op voorhand al druk op de termijnen. De NZa onderschrijft dat de bekendmaking op 19 december 2012 niet de voorkeur verdient maar ziet in deze marginaal latere bekendmaking dan gebruikelijk geen grond om van invoering van de verlaagde tarieven af te zien. Daarbij weegt mee dat het tarief 2013, ondanks een verlaging, door een eenmalige compensatie afkomstig uit het jaar 2012, toch hoger is dan het tarief 2012.

---

¹⁷ Zie hiervoor artikel 19 Wmg.

¹⁸ Protocol tussen de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) inzake de samenwerking en coördinatie op het gebied van beleid, regelgeving, toezicht & informatieverstrekking en andere taken van gemeenschappelijk belang. Zie hiervoor de website van de NZa, onder organisatie, samenwerking.

¹⁹ Dit geldt zowel voor het onderzoeksjaar 2011 als voor 2010, 2012 en 2013 tot en met heden.

²⁰ Brief d.d. 19 maart 2012 van VWS aan de NZa, kenmerk MC-U-31087643.

Schoning

De waargenomen praktijkkosten betroffen zowel 'kosten niet-Wmg-gerelateerde zorgprestaties' als 'kosten Wmg-gerelateerde zorgprestaties'. Binnen de kosten 'Wmg-gerelateerde zorgprestaties' bevonden zich 'kosten ten aanzien van uren kraamzorg/partusassistentie' en 'kosten niet gerelateerd aan uren kraamzorg/partusassistentie'. Doordat kraamzorgaanbieders de kosten niet konden specificeren (wel/niet-Wmg-gerelateerd en - binnen de Wmg-gerelateerde zorg - wel/niet kosten ten aanzien van uren kraamzorg/partusassistentie) kon van deze kosten geen toedeling plaatsvinden op basis van werkelijke gegevens.

Kenmerk

37038-51434

Pagina

9 van 13

Voorafgaande aan de vaststelling van de tarieven, heeft de NZa ten aanzien van de werkelijk waargenomen praktijkkosten het daarom noodzakelijk geacht eerst een schoning toe te passen voor kosten die verband hielden met niet-Wmg-gerelateerde zorg en kosten die geen verband hielden met uren kraamzorg/partusassistentie. Als uitgangspunt voor deze schoning heeft de NZa zich gebaseerd op de verhouding 'totale praktijkkosten' ten opzichte van 'totale praktijkopbrengsten'. Ten aanzien van de totale opbrengsten was wel een onderscheid te maken naar opbrengsten wel/niet-Wmg-gerelateerde zorg en - binnen de Wmg-gerelateerde zorg - opbrengsten wel/niet uren kraamzorg/partusassistentie. De NZa acht de toedeling van praktijkkosten op basis van de opbrengstverhouding tussen beide parameters een redelijk uitgangspunt.

Bovenstaande schoning is aan ActiZ bekend gemaakt door middel van de 'Notitie technisch overleg Tariefherijking kraamzorg' van 23 november 2012. In deze notitie is bovenstaande schoningsberekening als volgt weergegeven:

Wmg-gerelateerde kosten, per type kraamzorgzorgaanbieder

	Standalone	Geïntegreerd	Totaal
*Totale opbrengsten	107.641.321	106.709.807	214.351.128
*Totale Wmg-opbr.	106.264.418	104.500.037	210.764.455
Aandeel Wmg-opbr.	98,7%	97,9%	98,3%
*Totale kosten	104.745.796	106.356.925	211.182.721
Totale Wmg-kosten	103.405.931	104.154.463	207.570.403
*Totale Wmg-opbr. uren kraamzorg/partusassistentie	100.963.394	99.834.640	200.798.034
Aandeel Wmg-opbr. uren kraamzorg/partusassistentie	95,0%	95,5%	95,3%
Totale Wmg-kosten uren kraamzorg/partusassistentie	98.247.504	99.504.494	197.755.019

NB: De NZa heeft ter onderbouwing van deze beslissing op bezwaar de tabel aangevuld met meerdere *. Indien een * is opgenomen geeft dit weer dat het daar genoemde bedrag een waargenomen waarde is. Indien geen * is opgenomen, betekent dit dat het daar opgenomen bedrag, een waarde is die tot stand is gekomen op basis van een berekening.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
10 van 13

Alle werkelijk gemaakte kosten

Zoals hierboven is aangegeven zijn in het onderzoek alle werkelijk gemaakte praktijkkosten in 2011 in kaart gebracht. Na schoning van de besproken kosten resteren alle waargenomen praktijkkosten die zijn gerelateerd aan uren kraamzorg en uren partusassistentie. Deze kosten vormen uiteindelijk de grondslag op basis waarvan de NZa de tarieven heeft berekend. Voor de berekening van de tarieven verwijst de NZa naar de hierboven opgenomen passage onder 'achtergrond beleid', laatste alinea.

In de waargenomen kosten 2011 zitten ook de kosten die zijn gemaakt voor scholing, waaronder kosten voor het EHBO-certificaat, kosten voor zorg in achterstandswijken en kosten voor kortdurende zorg (< 24 uur). De NZa is daarom van mening dat in het huidige vastgestelde tarief alle kosten verdisconteerd zitten en er derhalve sprake is van een redelijkerwijs gemiddeld genomen kostendekkend tarief.

Het is voorts inherent aan de methodiek van onderzoek naar kosten dat bij toepassing van de klassieke methode niet wordt gekeken naar kosten die gemaakt zouden moeten worden maar slechts naar kosten die daadwerkelijk zijn gemaakt. Productie 7 waar bezwaarden naar verwijzen is een door ActiZ en BTN in 2011 opgestelde weergave van de kosten van scholing die gemaakt zouden moeten worden, wil een kraamzorg-aanbieder aan alle scholingseisen voldoen. Deze normatieve benadering van kostenberekening is niet gelijk aan die van de NZa (werkelijke historische kostenbenadering). De NZa handhaaft haar oordeel als hierboven weergegeven waarom zij bij kostenonderzoeken de klassieke methode toepast en ziet in het door bezwaarden gestelde geen aanleiding hiervan af te wijken.

Onderzoeksrapport PwC

Het gestelde ten aanzien van het rapport van PwC brengt geen verandering in bovenstaand oordeel. Het rapport van PwC gaat namelijk ook uit van een andere onderzoeksmethodiek dan die van de NZa. Daar waar Significant heeft geanalyseerd of bepaalde kenmerken, zoals zorg in achterstandswijken, van invloed zijn op de totale kosten per uur kraamzorg, heeft PwC de kosten per kostenpost in kaart gebracht. Uit het rapport van PwC volgt dat op bepaalde posten meerkosten worden gemaakt voor zorg in achterstandswijken. De NZa is echter van mening dat deze meerkosten niet per definitie inhouden dat de totale kosten per uur kraamzorg daarmee ook hoger zijn. Daar komt bij dat - gesteld dat deze meerkosten er zouden zijn - deze meerkosten reeds zijn meegenomen in de bepaling van de hoogte van het huidige tarief.²¹

Daarnaast is in het onderzoek van PwC het uitgangspunt van het meten van werkelijke historische kosten niet altijd gehanteerd. Bij de berekening van meerkosten zijn aannames gehanteerd waardoor de kosten die in het rapport worden weergegeven niet altijd *daadwerkelijk* zijn gemaakt. De onderzoeksmethodiek van PwC sluit niet aan op de tariefprincipes die de NZa in haar beleid heeft omschreven.

---

²¹ Alle kosten zijn namelijk meegenomen in de berekening ter bepaling van de noemer en maken derhalve onderdeel uit van de grondslag van het tarief.

Gezien de verschillende onderzoeksmethodieken gebruikt in het rapport van PwC en in het kostenonderzoek van Significant, kan het rapport van PwC in relatie tot het uitgevoerde kostenonderzoek van Significant niet als vergelijk dienen. Daar komt nog bij dat de NZa van mening is dat een onderzoek, gebaseerd op slechts 5 waargenomen kraamzorgaanbieders, geen representatief beeld van het totale kraamzorgveld kan geven. Derhalve kan het rapport niet als uitgangspunt dienen voor het vaststellen van algemene tarieven voor de gehele kraamzorg.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
11 van 13

Marge

Bezwaarden stellen dat de NZa geen marge in de tarieven heeft opgenomen. Deze stellingname is onjuist. Hieronder treft u de motivering hiervan.

Aan het praktijkkostenbestandsdeel is een normatieve component toegevoegd als vergoeding voor gedeerd rendement op eigen vermogen. De component is berekend op basis van gemiddeld waargenomen Eigen Vermogen posities vermenigvuldigd met een normatief bepaald vergoedingspercentage van 7%.

Het percentage van 7% is opgebouwd uit twee componenten. Enerzijds is een percentage rentekosten op vreemd vermogen van 5% vastgesteld, anderzijds is hier een risico-opslag van 2% bij opgeteld die compenseert voor het gegeven dat eigen vermogen achtergesteld is aan vreemd vermogen. Uiteindelijk resulteert de vergoeding voor het gedeerd rendement op eigen vermogen in de tariefopbouw in een marge van 1,2%.

HERROEPING PRIMAIR BESLUIT

Ter hoorzitting is door bezwaarden een beroep gedaan op de NZa om het besluit te heroverwegen en noodzakelijke ruimte in het tarief in te bouwen om goede kraamzorg in Nederland mogelijk te houden, met name in de achterstandswijken.

De NZa heeft hierin aanleiding gezien nogmaals grondig naar de tarieven te kijken, met name voor zorg die geleverd wordt in achterstandswijken. De NZa komt tot de conclusie dat het feitenrapport van Significant onvoldoende gegevens bevat om harde conclusies te kunnen trekken ten aanzien van kosten die gemaakt worden voor kraamzorg in achterstandswijken. Het is niet uit te sluiten dat met name instellingen die veel zorg in achterstandswijken leveren (>10%) niet uitkomen met het huidige tarief (op basis van N=2).

Bovenstaande analyse en een afweging van de belangen van zorgaanbieders en zorgverzekeraars, heeft de NZa doen besluiten haar eerder vastgestelde primaire besluit te herroepen, in zoverre dat het tarief wordt aangepast tot een max-max tarief. Dit betekent dat het huidige maximumtarief (basismaximumtarief) ten hoogste met 10% kan worden verhoogd indien hier een schriftelijke overeenkomst tussen de betreffende zorgaanbieder en zorgverzekeraar aan ten grondslag ligt.

Het invoeren van een max-maxtarief schept ruimte aan partijen om daar waar partijen dat noodzakelijk achten een hoger tarief af te spreken dan het basismaximumtarief. Extra kosten voor kraamzorg in achterstandswijken kunnen hierdoor worden vergoed door de zorgverzekeraar indien zorgaanbieder en zorgverzekeraar hierover overeenstemming bereiken. De ruimte die met de introductie van een max-maxtarief wordt gecreëerd, kan echter ook worden aangewend voor andere doeleinden dan kraamzorg in achterstandswijken. Zorgaanbieders en zorgverzekeraars zijn vrij om de ruimte die een max-maxtarief hen biedt, aan te wenden naar gelang zij dit wenselijk achten.

Kenmerk
37038-51434

Pagina
12 van 13

De NZa is van mening dat het instellen van een max-maxtarief een betere oplossing biedt dan het instellen van een algemene opslag voor zorg in achterstandswijken. Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

1. Het herijkte kraamzorgtarief is gemiddeld kostendekkend. Het introduceren van een opslag voor kraamzorg in achterstandswijken bovenop het al kostendekkende tarief leidt per saldo tot een tarief dat meer dan gemiddeld kostendekkend is.
2. Er zijn geen harde gegevens beschikbaar die een opslag voor kraamzorg in achterstandswijken rechtvaardigt. Met het instellen van een opslag voor zorg in achterstandswijken, zou de NZa een norm (zorg in achterstandswijken brengt meerkosten met zich mee) introduceren zonder dat hieraan een steekhoudend onderzoek ten grondslag ligt.
3. Een max-maxtarief is flexibeler dan een opslag op het tarief voor kraamzorg in achterstandswijken. Indien noodzakelijk kunnen partijen een hoger tarief afspreken, ongeacht of er sprake is van zorg in een achterstandswijk
4. Tot slot hebben zorgaanbieders zelf opgemerkt dat de huidige indeling van achterstandsgebieden niet fijnmazig is. Achterstandsproblematiek kan ook spelen in gebieden die niet als achterstandswijk (op basis van de door het Nivel en de NZa gehanteerde postcodetabellen) zijn aangewezen. De vrije invulling die het max-maxtarief kan, anders dan een opslag op aangewezen achterstandsgebieden, worden aangewend daar waar partijen dit nodig achten.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande heeft de NZa besloten haar primaire besluit te herroepen. De NZa verklaart het bezwaarschrift voor zover deze is gericht tegen een te lage vergoeding voor zorg in achterstandswijken gegrond. Voor zover de primaire beslissing niet voldoende is gemotiveerd, wordt dit gebrek in deze beslissing op bezwaar met bovenstaande overwegingen hersteld.

Bijgevoegd treft u de aangepaste beleidsregel en tariefbeschikking aan.

Ingevolge artikel 105 van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) kan een belanghebbende binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage. Het beroep dient conform artikel 6:5 lid 1 Awb schriftelijk en ondertekend te worden ingediend en moet tenminste de volgende gegevens bevatten: naam en adres van de indiener, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt en de gronden van het beroep. Indien beschikbaar dient een afschrift van het besluit te worden meegezonden

Kenmerk
37038-51434

Pagina
13 van 13

Hoogachtend,
De Nederlandse Zorgautoriteit

dr. M.E. Homan,
plv. voorzitter Raad van Bestuur